

PRAVLJICE

Odrasli se pravljic spominjamo iz svojega otroštva in v večini nam je kar samoumevno, da jih pripovedujemo tudi svojim otrokom. Pravlјice so postale in ostajajo del otroštva. Glede na ugotovitve različnih strokovnjakov, psihologov, pa se premalo zavedamo, kako pomembno vlogo igrajo pravljice v življenju otroka.

Odraslim pomeni prebiranje ali še bolje, pripovedovanje pravljic, predvsem čas, ki ga preživijo s svojim otrokom, morda ritual pred večernim spanjem, obogatitev besednega zaklada ali spodbujanje domišljije. Kaj pa pravljice pomenijo otroku? Zagotovo je zelo pomembno občutenje, da so si starši zanj vzeli čas, in da je priprava na večerno spanje prijetnejša. A v otroku pravljica igra še eno vlogo.

Dojenček se približno okrog 7. meseca starosti začne zavedati, da z mamó nista eno, da sta ločena subjekta. V tistem času je pri otroku zelo aktualna igra »ku-ku«, ko se mamica otroku za kratek čas skrije in spet pokaže. Tako se dojenček, otrok, postopoma začne zavedati, da je samostojen subjekt. Postopoma, z zavedanjem samega sebe in zavedanjem okolja okrog sebe, razvija bolj kompleksna čustva in pomen vrednot- pri tem so pravljice v veliko pomoč.

Ko otrok posluša pripovedovanje pravljice (pravljica je bolj bogata in smiselna, če jo pripovedujemo in spreminjamo glas) se na čaroben način srečuje z najrazličnejšimi junaki, ki v njem vzbujajo čustva.

Glavna značilnost pravljic je, da v njej nastopajo pravljíčna bitja, ki so dobra, ljubezniva, pravična, mila in na drugi strani tista, ki so hudobna, nevarna, in maščevalna do soljudi.

Odnosi med dobrimi in slabimi junaki v otroku pričarajo občutke. Otrok se vživlja v pravljíčne junake in ob poslušanju pravljíce doživlja strah, srečo, veselje, olajšanje.

Z doživljanjem najrazličnejših občutkov in čustev pravljica otroku sporoča, da imamo vsi ljudje čustva in pomaga otroku razviti empatijo, omogoča mu, da se vživlja v soljudi. Pridobil bo spoznanje, kaj bodo občutili ljudje, če bo sam do njih zloben. Prav tako pa spoznava, da ljudje niso samo dobri, ampak lahko tudi povzročijo občutke strahu, žalosti, jeze... Seveda je to za otroka pomembno spoznanje in priprava na odraslost, posebej zato, ker veliko otrok v svojem okolju spoznava pretežno dobra, pozitivna čustva.

Otrok pa v pravljíci poleg t.i. pozitivnih čustev doživlja tudi negativne: žalost, strah, jezo. Vendar se vsakič znova uči ravnati z njimi in od pravljíčnih junakov uči, kako premagujejo sami te ovire.

Ob vsem tem se utrjuje njegovo samozaupanje, izražanje čustev, empatija in osvajanje družbenih norm in vrednot. Če otrok preko pravljíce dobiva sporočila, da so hudobni kaznovani, dobri pa nagrajeni, bo to ponotranjil in bo imelo na njega večji učinek, kot če ga starša le seznanjata s pravili in prepovedmi o tem, kako se ne krade, ne laže... In nasprotno. Ko bo ob pravljíci doživel veselje babice, ki ji Rdeča Kapica prinese potico, bo tudi sam želel razveseliti svojo babico.

Nekaterim junakom v pravljíci umrejo starši, druge poje volk, tepe zlobna mačeha... Odraslim se pravljíce pogosto zdijo preveč krute, da bi jih naši malčki poslušali. Pa vendar se mora otrok naučiti soočiti z žalostjo in strahom, da ju bo v resničnem življenju znal prepoznati in premagati.

Vsekakor pa je najpomembnejše, da pravljice izbiramo ustrezno z otrokovim razvojem in jih tako tudi pripovedujemo, saj bo dvoletnik pravljico razumel čisto drugače kot šestletnik.

Literatura:

- Pravljica za danes in jutri/ Jana Milčinski, Slavica P. Toličič.-1.izdaja.- Ljubljana: DZS, 1992.
- Družine in kako v njih preživeti/ R. Skynner, J. Cleese; (Prevod I. Ravnik). Ljubljana: Tangram, 1994.

Pripravila:
Daša Gjerek, svet.del.